

Budúcnosť Slovenska je v jeho múdrosti

Minerva je Program rozvoja znalostnej ekonomiky na Slovensku do roku 2010. Meno dostal po rímskej bohyni umu, rozumu, vzdelania a patrónke civilizovaného života.

Vláda schválila tento program vo februári minulého roka a podporu získal nielen v štátnom, ale aj v súkromnom i mimovládnom sektore. Na jeho tvorbe sa zúčastňovali odborníci z rôznych sektorov. Troch zo spoluautorov sme sa opýtali, ako hodnotia prvý rok jeho realizácie a ako vidia budúcnosť.

Odpovedali:
- vedúci služobného úradu a generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl Ministerstva školstva SR Peter Mederly,
- vedúci partner poradenskej skupiny AJG - Amrop Jenewein Group a prezident Podnikateľskej aliancie Slovenska Martin Krekáč,
- poradca ministra financií Martin Bruncko.

* Ako sa z vášho pohľadu darí naplňovať úlohy, ktoré si projekt Minerva stanovil? Čo považujete za najväčší doterajší úspech?

P. MEDERLY: Je veľmi dobré, že program, ako je Minerva, vznikol. Ide o veľmi ambiciózneho projekt s krátkym časom realizácie.

Peter Mederly

Pokiaľ ide o doterajšie naplňovanie úloh, takmer všetky sú rozpracované, najvýraznejšou ukončenou úlohou je implementácia nového systému sociálnej podpory študentov vysokých škôl, kde už bola schválená nová vyhláška o sociálnych štipendiách.

M. KREKÁČ: Významný posun pri naplňovaní projektu celkom určite predstavujú akčné plány, ktoré vláda SR schválila v júli minulého roka. Príkladom jedného z úplne konkrétnych krokov Minervy realizovaných v rámci snahy zvýšiť informačnú gramotnosť mladých ľudí, je projekt

Internet pre vzdelanie. Pripravilo ho ministerstvo financií v spolupráci s ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií. Vďaka nemu až 40 000 mladých ľudí vo veku 15 až 25 rokov získajú štátnu podporu pri využívaní širokopásmového on-line pripojenia na internet vo výške 6 016 korún na osobu. Počas dvoch rokov sa na projekt vynaloží vyše 240 miliónov Sk. Samozrejme, že zďaleka nejde o najväčší úspech či najväčšiu sumu, avšak práve toto je jedna z množstva drobných skladačiek celkovej mozaiky, v ktorej sa o pár rokov ukáže nová podoba Slovenska.

M. BRUNCKO: Osobne za kľúčové považujem tri veci. Jednak sa konečne podarilo rozbehnúť elektronizáciu služieb verejnej správy, teda e-government. Vďaka tomu si budú môcť občania čoraz viac úradných vecí vybavovať prostredníctvom internetu - napríklad zmeniť si adresu v občianskom preukaze. Podnikatelia možno uvítajú, že zápis do obchodného registra by mal byť spustený už počas leta. Po druhé, do leta by malo byť funkčné verejné obstarávanie prostredníctvom internetu. Toto je podľa mňa jeden z najefektívnejších spôsobov, ako bojovať s korupciou vo verejnom obstarávaní. Po tretie, konečne sa pätnásť rokov po novembri '89 spustila reforma vedy, napríklad aj vytvorením Národnej agentúry na podporu výskumu a vývoja. Je to základný predpoklad na to, aby štát mohol omnoho výraznejšie a najmä efektívnejšie podporovať výskum, vývoj a inovácie z peňazí daňových poplatníkov.

* Ktoré úlohy považujete za najdôležitejšie v roku 2006?

P. MEDERLY: V oblasti regionálneho školstva za najdôležitejšie považujem práce na transformácii systému vzdelávania, ktorých základom je návrh nového školského zákona. Tieto práce, bohužiaľ, budú poznamenané predčasným ukončením volebného obdobia. Zostáva len dúfať, že nová vláda bude stavať na tom, čo sa v tejto oblasti doteraz urobilo, a pokračovať v tom.

V oblasti vysokého školstva sú najvyššou prioritou kroky zamerané na kvalitu, v prvom rade rozbehnutie komplexnej akreditácie vysokých škôl, ako i zlepšovanie podmienok pre činnosť vysokých škôl posilňovaním prvkov viaczojrového financovania.

Mimoriadnu dôležitosť prikladám oblasti výskumu, kde Minerva obsahuje zoznam viacerých kľúčových krokov. V prvom rade ide o vypracovanie dlhodobého zámeru národnej vednej a technickej politiky a postupné vytváranie podstatne lepšieho prostredia pre výskum a vývoj ako tomu bolo doteraz. Tu mám na mysli rozbeh Agentúry pre podporu výskumu a vývoja, návrh nových štátnych programov v oblasti výskumu i rozvoja infraštruktúry, ale najmä podporu skvalitňovania ľudských zdrojov vo výskume, na ktorú je zameraných viacero čiastkových projektov.

M. KREKÁČ: Dôležité sú všetky konkrétne opatrenia a všetky konkrétne úlohy úspešne vsadené do každodenného života. Z môjho pohľadu je však mimoriadne dôležité pochopiť, že ciele Minervy možno dosiahnuť jediným spôsobom: dlhodobým vytváraním podmienok pre rozvoj znalostnej ekonomiky. Treba urobiť všetko preto, aby sme plne využili talent a znalosti našich ľudí a rozvíjali ich schopnosť pracovať s neustále novými informáciami, produkovať nové poznatky a využívať ich v praxi.

Nositeľmi rozvoja znalostnej ekonomiky dokážu byť len spoločnosti, ktoré realizujú takýto rozvoj v jednotlivých oblastiach. Jej dostatočný a efektívny rast nemožno zabezpečiť bez akvizície a vstupu spoločností s vysoko sofistikovaným portfóliom produktov a služieb na slovenský trh. Len vďaka ich prítomnosti a evidentnému úspechu budú ľudia motivovaní vzdelávať sa v daných segmentoch. Len ťažko si totiž možno predstaviť, že v čase neexistencie

Martin Krekáč

takýchto pracovných príležitostí, bude motivácia vzdelávať sa v danej oblasti vysoká. Slovensko by sa preto malo zamerať na spoločnosti, ktoré cielene podporujú obchodné modely na báze „talent driven“, čiže na podporu nových energických lídrov s novými myšlienkami a technickými štandardmi. Práve takýto prístup bol a stále je hlavným stimulom napríklad úspechu Silicon Valley v severnej Kalifornii.

Reálnou cestou je aj nastavenie podmienok na implementáciu modelu obojstranne výhodnej spolupráce slovenských univerzít a súkromných spoločností. Dôležité je aj zavedenie princípov Corporate Governance, čiže dobrej správy spoločnosti, do systému riadenia vysokého školstva. Treba otvoriť dlhodobú otázku vstupu inštitucionálnych investorov do vysokého školstva.

M. BRUNCKO: Je to predovšetkým všetko čo súvisí so vzdelávaním. Ak má byť Slovensko a jeho občania dlhodobo úspešní, nevyhnutne potrebujeme čo najkvalitnejšie vzdelávanie a myslím si, že to je aj najdôležitejšia úloha pre budúcu vládu, nech ju už vytvorí akékoľvek strany.

* Myslíte si, že politická situácia na Slovensku, predčasné voľby a prípadná zmena vo vládnej koalícii by mohli ovplyvniť budúcnosť Minervy?

P. MEDERLY: Nevidím pre Slovensko inú rozumnú alternatívu ako maximálne sústredenie sa na oblasť vzdelávania a výskumu. A je v podstate jedno, aký názov má program, v rámci ktorého sa tieto priority realizujú. Ak nová vláda z akýchkoľvek dôvodov nebude chcieť mať

Minervu, aj tak musí realizovať, ak jej pôjde o rozvoj Slovenska, prakticky všetky kroky, ktoré tento program obsahuje.

M. KREKÁČ: Jednotlivé tézy projektu Minerva prijalo v čase jeho zrodu a schvaľovania takmer celé politické spektrum vrátane opozície. Na základe toho možno predpokladať, že po určitom logickom spomalení jeho implementácie, ktoré spôsobí presun priorit počas predvolebného a volebného obdobia smerom k iným aktivitám, bude každá novo konštituovaná vláda pokračovať v jeho naplňovaní. K tomuto optimistickému pohľadu ma vedie nielen skutočnosť, že ide o jednu z mála vecí, na ktorých sa jednotlivé politické strany počas uplynulého volebného obdobia dokázali zhodnúť. Som presvedčený, že budovanie znalostnej spoločnosti a dôraz na kvalitu ľudského kapitálu, ktoré patria k hlavným cieľom Minervy, je jedinou alternatívou, ak chce Slovensko uspieť v konkurencii iných vyspelých krajín nielen Európy, ale aj celého sveta.

M. BRUNCKO: Podstatné je, že všetky významné politické strany, vrátane Smeru a HZDS, otvorene podporili program Minerva. Taktiež

Martin Bruncko

má veľmi širokú podporu v odborných kruhoch, medzi podnikateľmi, na univerzitách, v neziskovom sektore... Považoval by som preto za vrchol nezodpovednosti, keby budúca vláda upustila od podpory znalostnej ekonomiky len preto, že ju vo veľkom rozbehla SDKÚ. Takéto politikárčenie by bolo pre Slovensko veľmi zlé. Ale ak príde nová vláda sa ešte lepším spôsobom ako podporovať vzdelanie, internetizáciu, výskum a inovácie - skvelé! Potom by mi za Minervou vôbec nebolo veľmi ľúto. (ere)

Štyri piliere Minervy, www.ajg.sk